

Bedömargruppens yttrande

Granskning av kvalitetssäkringsarbetet avseende utbildning vid Stiftelsen högskolan i Jönköping

Bedömargruppens uppdrag

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har gett oss i uppdrag att granska kvalitetssäkringsarbetet avseende utbildning vid Stiftelsen Högskolan i Jönköping. I detta yttrande framgår våra bedömningar med tillhörande motiveringar och ett förslag till samlat omdöme. Härmed överlämnar vi vårt yttrande till UKÄ.

Bedömargruppens sammansättning

I bedömargruppen ingick följande ledamöter:

- Professor Agneta Ljung-Djärf, Högskolan i Kristianstad (ordförande och sakkunnig)
- Professor Anders Kottorp, Malmö universitet (ämnessakkunnig)
- Docent Jan Marton, Göteborgs universitet (ämnessakkunnig)
- Professor Sofia Ritzén, Kungl. Tekniska Högskolan (ämnessakkunnig)
- Professor Elin Nesje Vestli, Högskolen i Östfold (ämnessakkunnig)
- Linnea Landegren, Lunds universitet (studentrepresentant)
- Hanna Blåhed, Umeå universitet (doktorandrepresentant)
- Patriq Fagerstedt, Fackförbundet Naturvetarna (arbetslivsföreträdare)

Bedömargruppens arbete

Granskningen har utgått ifrån de krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100) samt i Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area, ESG, (2015). Se vidare UKÄ:s *Vägledning för granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete avseende utbildning och forskning* (2023). Underlag för bedömningen har varit lärosätets självvärdering, studentinlaga och dokumentation kopplad till de fördjupningsspår som bedömargruppen har granskat (se bilaga 1). Intervjuer har genomförts i samband med två platsbesök, med representanter för lärosätet och studenter samt doktorander. Scheman för platsbesöken återfinns i bilaga 2 och 3.

UKÄ har delgivit lärosätet vårt preliminära yttrande för att ge möjlighet att korrigera eventuella sakfel. Delningstiden var tre veckor. Vi har tagit del av lärosätets svar (se bilaga 3) och korrigerat yttrandet i de fall där vi gjort bedömningen att det har varit befogat.

Samlat omdöme

Granskning av	Samlat omdöme
Kvalitetssäkringsarbete avseende utbildning	Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll

Bedömargruppen anser att kvalitetsarbetet i huvudsak fungerar väl. Trots de brister och utvecklingsområden som framkommer i yttrandet, har bedömargruppen förtroende för att systemet i stort säkerställer och utvecklar kvalitet i utbildningen.

Bedömningsgrunderna fastställd ordning och kvalitetskultur, kontinuerlig uppföljning samt studentcentrerat lärande bedöms inte vara helt uppfyllda även om vissa delar av också dessa bedömningsgrunder fungerar väl. Även om bedömargruppen uppfattat ett starkt engagemang för kvalitetsfrågor på olika nivåer i verksamheten återstår fortfarande visst utvecklings- och implementeringsarbete för att kvalitetssystemet som helhet ska kunna sägas stödja ett samordnat kvalitetsarbete som omfattar lärosätets hela utbildningsverksamhet och alla nivåer i organisationen.

Det finns ett fastställt kvalitetssystem där lärosätets valda principer och arbetsformer för att säkerställa och utveckla kvalitet i utbildning framgår. Det återstår dock arbete med att på ett enhetligt vis beskriva och implementera systemets ingående komponenter, detta gäller inte minst rutiner och processer för kvalitetssäkring i det undervisningsnära arbetet, former för analys, dialog och återkoppling samt rutiner och processer för att säkerställa ämnesutveckling och ämnesprogression i utbildningen.

Bedömargruppen anser att det i det beskrivna systemet finns förutsättningar för medarbetarnas inflytande samt att externa intressenter och studenter engageras när så är ändamålsenligt. Det är dock bedömargruppens mening att engagemanget i alltför hög utsträckning tycks vägledas av individuella initiativ och arbetsformer med oklar koppling till det fastställda kvalitetssystemet. Bedömargruppen anser därför att lärosätet behöver tydliggöra vilka delar av kvalitetsarbetet som ska bedrivas samordnat och enhetligt inom lärosätet och vilka delar som utformas och implementeras inom respektive arbetsenhet.

Bedömargruppen anser att lärosätet arbetar systematiskt för att skapa goda förutsättningar för personalens kompetensutveckling, med hjälp av kompetensförsörjningsplaner med tydlig och ändamålsenlig ansvarsfördelning och ett långsiktigt perspektiv. Centret Educate framstår som väl etablerat och framgångsrikt. Ett viktigt utvecklingsområde är att utveckla målbilden för handledarutbildning för doktorandernas handledare samt att dokumentera detta som en del av kvalitetsarbetet.

Lärosätets utbildningar på grund-, avancerad- och forskarutbildningsnivå genomgår återkommande kollegiala granskningar för att säkerställa att de håller hög kvalitet och utformas utifrån studenternas och doktorandernas behov och förutsättningar att uppnå

uppsatta mål. Lärosätet har visat i såväl kvalitetssystemet som kvalitetskulturen hur granskningarna leder till kontinuerlig utveckling/förbättring av utbildningarna och kommuniceras ändamålsenligt. Samhällsrelevansen bör dock beaktas och integreras ytterligare i de återkommande kollegiala granskningarna av utbildning.

Processerna vid inrättande såväl som vid nedläggning följer en tydligt beskriven arbetsgång som är väl dokumenterad och efterföljs i praktiken. Processerna för inrättande av examen har även reviderats för att tydliggöra riktlinjer och krav vid en eventuell förnyad ansökan om examen efter ett initialt avslag. Processerna för nedläggning är därtill omfattande och väl definierade.

Lärosätet arbetar systematiskt för att säkerställa att infrastruktur, studentstöd och läranderesurser är ändamålsenliga för studenternas och doktorandernas lärande genom att området ingår i arbetet med kvalitetsrapporter och kvalitetsutvecklingsplaner på olika nivåer i verksamheten. På så vis är behoven av utbildningsstöd systematiskt dokumenterade. Höskoleservice är också representerade i de strategiska råden och kan på så vis identifiera behov av stöd och funktionalitet. Genom att integrera även höskoleservice i arbetet med kvalitetsrapporter och kvalitetsutvecklingsplaner kan arbetet med att säkerställa ändamålsenlighet och dimensionering av utbildningsstöd ytterligare stärkas.

Forskningsanknytning i utbildningen är ett prioriterat tema i stora delar av organisationen och lärosätet har en fastställd arbetsprocess för att kunna säkerställa ett nära samband mellan forskning och utbildning i verksamheten, främst inom ramen för arbetet med QR, QIP och QAR. Lärosätet har en hög ambition att utvärdera och utveckla kopplingen mellan utbildning och forskning, med stöd av med ett teoretiskt ramverk. I denna del återstår ytterligare implementeringsarbete.

Det saknas tillräcklig tydlighet i vilken definition av studentcentrerat lärande som ska genomsyra utbildning, samt hur studentcentrerat lärande utvärderas och utvecklas genom kvalitetsarbetet. Lärosätet behöver vidta åtgärder för att säkerställa att målbild och arbetsformer är väl kända och tillämpas i hela verksamheten. Lärosätet behöver stärka studentinflytandets oberoende samt säkerställa att studenternas synpunkter tillvaratas på ett meningsfullt sätt.

Bedömningsgrund	Omdöme
Fastställd ordning och kvalitetskultur	Inte uppfyllt
Kontinuerlig uppföljning	Inte uppfyllt
Återkommande granskningar	Uppfylld

Inrättande och nedläggning	Uppfylld
Studentstöd, läranderesurser och infrastruktur	Uppfylld
Kompetensförsörjning och kompetensutveckling	Uppfylld
Samband mellan forskning och utbildning	Uppfylld
Studentcentrerat lärande	Inte uppfyllt

För bedömargruppen

Agneta Ljung-Djärf
Bedömargruppens ordförande

Bedömaregruppens motiveringar

Bedömningsgrunder

Fastställd ordning och kvalitetskultur

Omdöme: inte uppfyllt

Lärosätet har en fastställd och allmänt tillgänglig beskrivning av sitt kvalitetssystem, där ansvarsfördelning, principer och konkreta arbetsformer för att säkerställa och utveckla kvalitet i utbildningen framgår. Kvalitetssäkringsarbetet engagerar ledning, medarbetare och studenter samt externa intressenter när det är ändamålsenligt, och understödjer en kvalitetskultur och det strategiska arbetet på alla nivåer i organisationen.

Bedömningsgrunden är inte uppfyllt. Det finns ett fastställt kvalitetssystem där lärosätets valda principer och arbetsformer för att säkerställa och utveckla kvalitet i utbildning framgår. Det återstår arbete med att på ett enhetligt vis beskriva och implementera systemets ingående komponenter, detta gäller särskilt rutiner och processer för kvalitetssäkring i det undervisningsnära arbetet, former för analys, dialog och återkoppling samt rutiner och processer för att säkerställa ämnesutveckling och ämnesprogression i utbildningen. Även om bedömaregruppen uppfattat ett starkt engagemang för kvalitetsfrågor på olika nivåer i verksamheten återstår visst utvecklings- och implementeringsarbete för att systemet som helhet ska kunna sägas stödja ett samordnat kvalitetsarbete som omfattar lärosätets hela utbildningsverksamhet och alla nivåer i organisationen.

Angående bedömningsgrundens första led har lärosätet fastställt ett kvalitetssystem som enligt självvärderingen styrs av Policy för kvalitetssäkring av forskning och utbildning. Av dokumentet, som är av övergripande karaktär, framgår lärosätets grundläggande krav, mål och huvudprocesser för det kvalitetssäkrande arbetet. Enligt dokumentet ingår följande huvudprocesser i det fastställda kvalitetssystemet: årliga kvalitetsrapporter för alla utbildningsprogram och forskningsmiljöer, årliga kvalitetsutvecklingsplaner för alla utbildningsprogram och forskningsmiljöer, årliga kvalitetsutvecklingsplaner för respektive fackhögskola som underlag till fackhögskolans verksamhetsplan, en årlig lärosätesövergripande kvalitetsutvecklingsplan samt cykliska kvalitetsbedömningar av utbildningsprogram och forskningsmiljöer i intervaller på fem år. Det framgår också att det kvalitetssäkrande arbetet som helhet bedrivs samordnat inom lärosätet samt att kvalitetssystemet utvärderas och utvecklas vid behov. Som komplement till policyn finns en rad separata styrdokument som på olika vis reglerar och stödjer såväl det strategiska som operativa kvalitetsarbetet. Bedömaregruppen har funnit att lärosätet på övergripande nivå har fastställt ett kvalitetssystem där valda principer och konkreta arbetsformer för att säkerställa och utveckla kvalitet i utbildning framgår. Det finns i självvärderingen illustrationer som översiktligt visar hur systemet är uppbyggt för att ledning, medarbetare och externa intressenter ska involveras och för att arbetet ska bidra till utveckling på olika nivåer. Bedömaregruppen anser att dokumenten är korta och koncisa vilket underlättar förståelsen av systemets uppbyggnad och innehåll. En svaghet är dock att det är otydligt vilka kompletterande dokument som finns, är fastställda och som ingår i systemet.

Av det samlade bedömningsunderlaget framgår dock att tillämpningen av de beskrivna huvudprocesserna varierar inom lärosätet och det är inte alltid tydligt hur dessa processer ska genomföras. Bedömargruppen anser därför att det på ett entydigt vis behöver framgå vilka huvudprocesser som ingår i lärosätets kvalitetssystem samt vilka rutiner och processer som är fastställda inom dessa. Likaså behöver det framgå vilka rutiner och processer som ska genomföras på ett samordnat och likvärdigt vis över hela lärosätet och vilka som kan utformas på ett valfritt vis inom olika arbetsenheter.

Bedömargruppen anser därutöver att det inte är tillräckligt tydligt vilka rutiner och processer som styr och stödjer det kursnära kvalitetsarbetet. Även om viss grundläggande information finns tillgänglig i *Bestämmelser och riktlinjer för utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå vid Jönköping University* så anser bedömargruppen att det saknas tillräckligt tydliga rutiner och processer som säkerställer systematiken i exempelvis arbetet med kvalitetssäkring av kursplaner, säkring av examensmål och kursvärdering, inklusive förbättringsprocesser för svarsfrekvens och återkoppling till studenterna. Detta gäller såväl vilka konkreta arbetsformer som ska tillämpas som hur relevanta intressenter, exempelvis studenter, studentkåren, programansvarig och VD, ska kunna följa upp och säkerställa att arbetet bedrivs enligt fastställd ordning, att åtgärder vidtas och att information om detta sprids på lämpligt vis.

Bedömargruppen har också funnit att det saknas rutiner och processer för att utvärdera och utveckla kvalitetssäkringsarbetet (punkt 7 i policyn). Vid platsbesöket framkom att utveckling av kvalitetssystemet sker vid behov och på den nivå i organisationen som identifierat behovet. Beslutsvägarna beskrivs på ett varierat vis av olika representanter i verksamheten. Bedömargruppen anser att systematiken i denna del behöver stärkas.

I självvärderingen anges att också tematiska genomlysningar ingår som en komponent i kvalitetssystemet och att *Nämnden för utbildning och forskarutbildning* (NUF) genomför sådana granskningar enligt rektorsbeslut. Bedömargruppen instämmer i lärosätets bedömning att sådant kan bidra till att identifiera utvecklingsbehov inom för lärosätet väsentliga områden. Arbetet med tematiska genomlysningar framgår inte i den fastställda policyn och det saknas också en fastställd tidplan för arbetet, något som enligt underlagen (bilaga 8) ska finnas. Den senaste tematiska utvärderingen som rörde forskningsanknytning i utbildning genomfördes 2021. Avsaknaden av prioriteringar och fastställd tidsplan bekräftades vid platsbesöket. Bedömargruppen anser också att lärosätet behöver förtydliga i sina styrdokument vad som ingår och hur de systematiska processerna och rutinerna ser ut i respektive komponent så att en gemensam förståelse för kvalitetssystemets helhet och delar underlättas för lärosätets ledning, medarbetare, studenter och externa intressenter.

Det är vidare bedömargruppens uppfattning att det i de fastställda styrdokumenterna finns en slagsida mot insamling av data och framtagande av rapporter och planer till förmån för analys, dialog och återkoppling. Vid platsbesöket framkom dock en mer nyanserad bild där en omfattande mängd av dialoger och former av återkoppling beskrevs som verksamhetsstödjande, kvalitetsutvecklande och meningsfullt i den operativa verksamheten. Bedömargruppen instämmer i lärosätets egen bedömning i självvärderingen att dialog och återkoppling är en nyckelaktivitet för skapandet av en god kvalitetskultur. Det är bedömargruppens mening att analysarbetet behöver förtydligas i styrdokument samt likaså vilka dialogtyper och former för återkoppling som är centrala och ska

prioriteras i det systematiska kvalitetsarbetet. Detta är enligt bedömaregruppen inte minst viktigt i relation till ett effektivt användande av lärosätets resurser, exempelvis i fråga om medarbetarnas arbetstid.

Det huvudsakliga fokuset för lärosätets kvalitetssäkring av utbildning på grund och avancerad nivå är fackhögskolornas utbildningsprogram och för utbildning på forskarnivå är analysenheten forskarutbildningsämne. Av *Policy för kvalitetssäkring av forskning och utbildning* framgår att varje utbildningsprogram och forskarutbildningsämne årligen ska upprätta en kvalitetsrapport (QR) och en kvalitetsutvecklingsplan (QIP) som ska vara underlag för fackhögskolans kvalitetsutvecklingsplan (QIPFHS) som i sin tur utgör underlag för lärosätets övergripande kvalitetsutvecklingsplan (QIPJU). Dessutom ska varje utbildningsprogram och forskarutbildningsämne vart femte år genomgå kvalitetsbedömning som mynnar ut i en kvalitetsbedömningsrapport (QAR). Bedömaregruppen har funnit att den beskrivna ordningen förefaller väl strukturerad och relevant. Bedömaregruppen vill dock göra lärosätet uppmärksam på att det i den fastställda Policyn finns behov av uppdateringar så att systemets samtliga tre bärande analysenheter (utbildningsprogram, forskarutbildningsämne och forskningsmiljö) synliggörs. Bedömaregruppen har funnit det värdefullt att en gemensam mall används för framställan av kvalitetsrapport och kvalitetsutvecklingsplan men konstaterar att det finns vissa brister i överlappning mellan mallarna och fastställd handläggningsordning.

Även om systemet, enligt vad som framkom vid platsbesöket, finns tillgängligt på lärosätets intranät och externa webb finns enligt bedömaregruppen anledning för lärosätet att vidta åtgärder för att öka medarbetarnas medvetenhet om var det går att hitta information om kvalitetssystemets utformning, processer, resultat och åtgärder. Bedömaregruppen anser också att lärosätet behöver förbättra dokumentens tillgänglighet för studenter och externa intressenter. Bedömaregruppen instämmer i lärosätets egen bedömning att ett utökat synliggörandet av kvalitetssäkringssystemet ytterligare kan stärka kvalitetskulturen vid lärosätet.

Ansvaret för arbetet med de olika delarna av kvalitetssystemet ligger enligt självvärderingen på olika nivåer. För utbildningsverksamheten beskrivs i självvärderingen fyra nivåer: lärosätesövergripande, fackhögskola, programansvarig och kursansvarig. På lärosätesövergripande nivå ansvarar rektor, på fackhögskolenivån ansvarar respektive bolags VD (tillika akademisk ledare). På varje fackhögskola har det praktiska arbetet med kvalitetssäkring av utbildning i hög utsträckning delegerats av VD till utbildningschef. För respektive utbildningsprogram ansvarar programansvarig och för forskarutbildningsämne ansvarar forskarutbildningsämnesansvarig och på kursnivå är den kursansvarige alternativt examinator ansvarig. Bedömaregruppen anser att ansvarsnivåerna i huvudsak förefaller ändamålsenliga och relevanta men för utbildning på grund och avancerad nivå saknar bedömaregruppen tillräcklig systematik och tydlighet i vem som har ett samlat ansvar för ämnesutveckling och ämnesprogression i de ämnen som ingår i utbildningsprogram och kurser samt hur de kollegiala processerna för säkerställande av detta ser ut.

I det lärosätesövergripande strategiska rådet för utbildning diskuteras enligt självvärderingen fackhögskolornas kvalitetsutvecklingsplaner i syfte att främja erfarenhetsutbyte och samarbeten mellan bolagen.

Rådets arbete leds av vicerektor för utbildning och fackhögskolorna representeras av utbildningschef. Bedömargruppen finner denna ordning som positiv och central i lärosätets samlade kvalitetsarbete, inte minst eftersom det kvalitetssäkrande arbetet som helhet ska bedrivas samordnat inom lärosätet enligt den fastställda Policyn för kvalitetssäkring av forskning och utbildning.

Angående bedömningsgrundens andra led så beskriver lärosätets självvärdering att kvalitetssäkringsarbetet engagerar lärosätets ledning och medarbetare genom en kvalitetskultur som främjar delaktighet, engagemang och ansvar exempelvis genom personalmöten, seminarier, workshoppar och deltagande i lednings- och styrgrupper samt relevanta forskningsråd. Den huvudsakliga kanalen genom vilken lärosätet engagerar externa intressenter i kvalitetssäkringen av utbildning är genom branschråd, externa intressenters engagemang i styr- och ledningsgrupper i samverkansprojekt, exempelvis inom ramen för utlokaliserade utbildningar som bedrivs i samverkan med kommuner i närområdet. Studenterna engageras enligt självvärderingen i kvalitetsarbetet genom representation i centrala organ, som exempelvis programråd, kursplaneråd, utbildningsråd och andra verksamhetsledande råd samt genom kontinuerliga möten mellan studerandeföreningarnas utbildningsutskott och vd och/eller utbildningschef på respektive fackhögskola samt genom kursvärdering, kursutvecklare och programvärdering.

Bedömargruppen anser att det i det beskrivna systemet finns förutsättningar för medarbetarnas inflytande samt att externa intressenter och studenter engageras när så är ändamålsenligt. Vid platsbesöket framkom enligt bedömargruppen ett stort engagemang för kvalitetsfrågor och kvalitetsarbete från såväl medarbetare, externa intressenter och studenter. Detta är enligt bedömargruppen en styrka. Det är dock bedömargruppens mening att engagemanget i alltför hög utsträckning tycks vägledas av individuella initiativ och arbetsformer med bitvis svag koppling till det fastställda kvalitetssystemet. Bedömargruppen anser därför att lärosätet behöver tydliggöra vilka delar av kvalitetsarbetet som ska bedrivas samordnat och enhetligt inom lärosätet och vilka delar som avgörs och utformas inom respektive arbetsenhet. Även om bedömargruppen uppfattat ett starkt engagemang för kvalitetsfrågor på olika nivåer i verksamheten återstår visst utvecklings- och implementeringsarbete för att systemet som helhet ska kunna sägas stödja ett samordnat kvalitetsarbete som omfattar lärosätets hela utbildningsverksamhet och alla nivåer i organisationen.

Styrkor

- Bedömargruppen har funnit att den beskrivna ordningen med kvalitetsrapporter och kvalitetsutvecklingsplaner förefaller väl strukturerad och relevant.
- Det strategiska rådet för utbildning är centralt eftersom det kvalitetssäkrande arbetet som helhet ska bedrivas samordnat inom lärosätet.
- Det finns ett starkt engagemang för kvalitetsfrågor på alla nivåer i verksamheten, samt även hos externa representanter och studenter.

Utvecklingsområden

- Lärosätet behöver i sina styrdokument på ett entydigt vis beskriva vilka huvudprocesser som ingår i kvalitetssystemet samt fastställa rutiner och tidsplaner för samtliga i sina styrdokument.
- Lärosätet behöver i sina styrdokument tydliggöra vilka delar av kvalitetsarbetet som ska bedrivas samordnat och enhetligt och i vilka delar respektive arbetsenhet själv kan avgöra hur kvalitetsarbetet ska utformas.
- Lärosätet behöver säkerställa att all utbildning, även sådan som inte ingår i utbildningsprogram, omfattas av kvalitetssystemets kvalitetssäkrande rutiner och processer.
- Lärosätet behöver i sina styrdokument tydliggöra utformningen av rutiner och processer för kvalitetssäkring i det undervisningsnära arbetet, exempelvis kvalitetssäkring av kursplaner, säkring av examensmål och kursvärdering, inklusive förbättringsprocesser för svarsfrekvens och återkoppling till studenterna.
- Lärosätet behöver tydliggöra vilka former för analys, dialog och återkoppling som är centrala och ska prioriteras i det systematiska kvalitetsarbetet.
- Lärosätet behöver säkerställa att kvalitetssystemet och dess rutiner, processer, tidsplaner och åtgärder är väl kända för relevanta intressenter.
- Lärosätet behöver utveckla arbetet så att det säkerställs att de rutiner och processer som fastställts tillämpas.

Kontinuerlig uppföljning

Omdöme: Inte uppfyllt

Lärosätet säkerställer att det löpande samlar in, analyserar och använder ändamålsenlig information med bäring på utbildningens kvalitet och relevans. Informationen tillgängliggörs för relevanta intressenter och används som underlag för utbildningens utveckling, strategiska beslut och prioriteringar.

I enlighet med självvärderingen finns policy och planer för hur kontinuerlig uppföljning ska ske, både med avseende på insamling av information, återkoppling och åtgärder med utgångspunkt i informationen. Det är positivt att QR och QIP tas fram för samtliga organisatoriska enheter, men kvaliteten på rapporterna varierar. Det finns behov att stärka tillämpningen för att säkerställa att insamlad information stödjer strategiska beslut och prioriteringar. Dessutom behöver lärosätet tillse att informationen tillgängliggörs på ett systematiskt sätt för samtliga relevanta intressenter.

I underlagen framgår att årliga kvalitetsrapporter (QR) och kvalitetsutvecklingsplaner (QIP) tas fram för varje utbildningsprogram. Vidare anges att QIP tas fram för respektive fackhögskola – där den utgör grund för verksamhetsplan – och på lärosätetsnivå. Därmed säkerställs systematisk insamling och analys av information på samtliga nivåer i organisationen.

I underlagen anges också att QR och QIP görs av programansvarig för varje utbildningsprogram på grund- och avancerad nivå. Vidare gör ämnesansvarig QR och QIP för varje utbildningsprogram på forskarnivå. Detta görs årligen. Underlagen anger också att programansvarig erhåller ett underlag med data om lärare, studentflöden och resultat av kursvärderingar. Dessutom kan ytterligare databehov specificeras i dialog mellan fackhögskola och Högskoleservice. Med avseende på utbildningsprogram på forskarnivå tas information om doktorander, handledare, kursansvariga, examinatorer, kursvärderingar, etcetera, fram som underlag för QR. Handläggningsordningarna ger stöd vid upprättande av QR och QIP i form av frågeställningar och punkter som förväntas diskuteras. Det finns även kortfattad vägledning för innehåll i QIP på fackhögskole- och lärosätetsnivå. Bedömargruppen konstaterar att det enligt underlagen finns tydliga policys för insamling och analys av information, samt fördelning av ansvar.

I underlagen framgår att det ska finnas en plan för förbättringsaktiviteter, men de är inte konkreta med avseende på hur QR och QIP ska användas för strategiska beslut och prioriteringar. I Självvärderingen, anger lärosätet att kvalitetssystemet (QR och det dataunderlag som ligger till grund för QR) används för regelbunden uppföljning av utbildningens prestation, till exempel genomströmning på kurser. Dessutom lyfter lärosätet vikten av systematisk insamling av kursvärderingar och andra enkäter från studenter och doktorander. Lärosätet anger att i praktiken sker mycket av styrning via kvalitetssystemet på kursnivå. Behov av förbättringar identifieras ofta via kursvärderingar och dialog med studenter, som sedan tas vidare i olika organisatoriska nivåer. Medan detta beskriver hur insamlad information används för utbildningens utveckling (konkreta förbättringar) framgår det inte av Självvärderingen hur information används för strategiska beslut och prioriteringar. Självvärderingen anger vidare att "Trafikljusuppföljning" används för uppföljning av utbildningens prestation. Bedömargruppen har tagit del av ett exempel på en sådan uppföljning, och den ger en tydlig och översiktlig bild av prestation och ekonomi, både per fackhögskola och för lärosätet som helhet. Underlagen anger dock inte hur denna uppföljning används för utbildningens utveckling, strategiska beslut eller prioriteringar. Bedömargruppen har inte i underlagen kunnat utläsa på vilket sätt anställda, studenter, doktorander och externa intressenter har enkel tillgång till samtliga QR och QIP.

Bedömargruppen har tagit del av QR och QIP för utbildningsprogram på grund- och avancerad nivå som ingår i utvalda fördjupningsspår. Rapporterna avspeglar mycket stor skillnad i ambitionsnivå. I något fall är QR mycket ambitiös med omfattande och tydlig analys, medan det i andra fall är mycket kortfattat. Handläggningsordningen anger att analysen i QR ska ta sin utgångspunkt i kvantitativa data. Bedömargruppen noterar att det är stor variation mellan QR med avseende på hur kvalitativ diskussion kopplar till kvantitativa data. I vissa fall är denna koppling svår att urskilja, medan det i andra fall är tydligt kopplat. Det är inte heller tydligt hur kurser som inte ingår i utbildningsprogram fångas upp i QR.

Bedömargruppen noterar flera brister i tillämpningen av systemet med QIP. För det första är ambitionsnivån mycket varierande där vissa QIP täcker in det som förväntas i enlighet med Handläggningsordning, medan det i andra fall helt saknas exempelvis förbättringsåtgärder för kommande år. För det andra är länken mellan insamlad information och utbildningens utveckling, strategiska beslut och prioriteringar oklar. Det är exempelvis inte tydligt hur svagheter

som framkommer i underlag för QR kopplar till de förbättringsaktiviteter som diskuteras i QIP. För det andra framkommer inga strategiska beslut i QIP, utan förbättringsarbetet handlar om operativa förbättringar. För det tredje är förbättringsaktiviteterna i de flesta fall oprecist uttryckta. Exempel är att ”utveckla digital undervisning”, ”målsättning och aktiviteter på avdelningsnivå gällande undervisning” eller ”kurser förbättras kontinuerligt”, utan vidare precisering. Sättet som förbättringsaktiviteter uttrycks på gör det svårt att i uppföljning utvärdera huruvida målsättningarna uppfylldes. För det fjärde är prioriteringar oprecisa. De förbättringsaktiviteter som anges i QIP är en form av prioritering. Det saknas dock information om hur väsentliga var och en av dem är, vilket gör att de inte går att koppla till resursbehov eller hur mycket arbetstid som förväntas läggas på dem.

Utifrån den mycket varierande kvaliteten i QR och QIP från olika utbildningsprogram drar Bedömargruppen slutsatsen att alla programledningar inte ser systemet med dessa rapporter som stödjande i kvalitetsarbetet. I vissa fall baseras rapporterna på en minimal insats vilket ger intrycket att det snarast ses som något programledningen måste ta fram med oklar upplevd nytta. Samtidigt får gruppen intrycket av att det kan ses som stödjande i vissa fall, baserat på hög ambition i framtagandet av QR.

Bedömargruppen har även tagit del av QIP för samtliga fyra fackhögskolor. De följer Handläggningsordningen i bemärkelsen att prioriterade operativa förbättringar beskrivs. I övrigt konstaterar Bedömargruppen att de fyra QIP har varierande utformning och är av varierande kvalitet. I vissa fall är förbättringsaktiviteter mycket översiktligt beskrivna, medan de i andra fall är tydliga med återkoppling och uppföljning mellan åren. Liksom i QIP för utbildningsprogram saknas strategiska beslut utan det handlar i stället om operativa förbättringar.

Bedömargruppen har tagit del av sammanställningar av kursvärderingar för kurser på både grund- och avancerad nivå samt på forskarnivå. Sammanställningar är tydliga och översiktliga. För vissa kurser finns även reflektioner om kursvärderingarna från kurs- eller programansvariga. Gruppens intryck är att sådana reflektioner inte är heltäckande utan förekommer i vissa fall. Det ger intrycket att det är upp till den enskilde kursansvarige läraren att reflektera över information som erhållits i kursvärderingarna.

I samband med platsbesöket framkom att befattningshavare på olika nivåer löpande tar del av relevant information. Däremot gavs inga exempel på strategiska beslut eller prioriteringar med grund i den kontinuerliga information de tar del av.

Platsbesöket gav bilden av en generellt positiv inställning till användning av QR och QIP som kvalitetssystem. Detta var generellt framträdande på olika nivåer, inklusive utbildningsprogram, fackhögskola och lärosäte. Vid platsbesöket bekräftades att rapporter produceras och diskuteras i relevanta organ. Under intervjuerna påpekade dock vissa att det kan vara överflödigt att ta fram årliga QR och QIP och att en lägre frekvens skulle innebära en bättre avvägning av kostnad och nytta med framtagning av rapporterna.

Man angav att införandet av QR och QIP inneburit en högre grad av standardisering jämfört med tidigare kvalitetssystem. Samtidigt är det ett medvetet val att ge fackhögskolorna en viss frihet i användningen av systemet och utformningen av rapporter.

Det fanns en farhåga att en högre grad av standardisering kan leda till ett tungrovt system med lägre upplevd nytta.

På samtliga nivåer i organisationen påpekades värdet av dialog och täta avstämningar vid behov. Det sker systematisk diskussion av QR och QIP i berörda organ, men det är bara en del av kvalitetssystemet. Det formella systemet kompletteras av ett dialogbaserat system. På ledningsnivå används både QR/QIP och dialog, medan det dialogbaserade systemet dominerar i relation till enskilda medarbetare, doktorander och studenter. Även i Fackhögskolornas interaktion med Högskoleservice och externa parter sker informationsutbyte i dialogform snarare än genom formella rapporter, även om det finns en strävan att i framtiden inkludera dessa enheter och intressenter i det formella systemet.

Generellt var det i underlagen dock inte tydligt i vilken utsträckning QR och QIP bidrar till strategiska beslut och prioritering. Ett viktigt påpekande vid platsbesöket var att QR fångar upp kvalitetsaspekter av existerande aktiviteter. För att anpassa verksamheten efter utvecklingen utanför lärosätet behöver QR kompletteras med externa influenser.

Bedömargruppen noterar en stark kvalitetskultur och stort engagemang i organisationen. Så länge detta engagemang finns kan den dialogbaserade kontinuerliga uppföljningen vara väl fungerande. En potentiell svaghet med ett sådant system är att det inte fungerar i fall där engagemang saknas.

I platsbesöket var det tydligt att lärarnas kunskap om och engagemang i QR och QIP skiljde sig mellan olika utbildningsprogram. Lärare på utbildningsprogram som har en hög ambitionsnivå med avseende på QR och QIP hade kunskap om dessa rapporter och nämnde också att de deltar i diskussioner om rapporterna. Det motsatta gällde lärare på utbildningsprogram där QR och QIP avspeglar en låg ambitionsnivå i rapportskrivandet. Samtliga lärare nämnde kursvärderingar som en väsentlig del av informationsinsamlingen. Även kursutvecklare, det vill säga studenter på kurserna som får i uppdrag att kommunicera direkt till lärare, ansågs ge värdefull information.

Platsbesöket bekräftade att återkoppling till studenterna på kursvärderingar varierar mellan olika lärare, där återkoppling saknas i vissa fall. Generellt ansågs det informella systemet för återkoppling fungera väl, inklusive att det är enkelt att kommunicera med lärare och andra relevanta personer vid behov. Det är oklart vilken betydelse formella system för insamling av information har, men det är tillräckligt med informella system. Det är inte tydligt för studenter eller doktorander hur de får tillgång till QR, QIP och sammanställningar av kursvärderingar.

Styrkor

- Kvalitetssystemet kompletteras med ett starkt engagemang för kvalitetsutveckling.
- Lärosätets etablerade arbete med studenter som utses till kursutvecklare ger värdefull information till kursansvarig och stödjer utbildningens kvalitetsutveckling.

Utvecklingsområden

- Vissa av rapporterna i kvalitetssystemet är mycket översiktliga och behöver stärkas.

- Kopplingen mellan information i rapporter, prioriteringar och strategiska beslut framkommer inte i tillämpningen av den kontinuerliga uppföljningen.
- Lärosätet behöver tydliggöra för studenter och doktorander hur de får tillgång till rapporter och sammanställningar av kursvärderingar.
- Lärosätet bör tillse att det faktiskt ges återkoppling på inkomna kursvärderingar, samt att studenternas värdering av kurser faktiskt ligger till grund för kursutveckling.
- Lärosätet kan se över frekvensen av upprättande av QR och QIP för att skapa större utrymme för kvalitetsutveckling.

Återkommande granskningar

Omdöme: uppfyllt

Lärosätets utbildningar genomgår återkommande kollegiala granskningar för att säkerställa att de håller hög kvalitet, är utformade för att ge studenterna förutsättningar att uppnå uppsatta mål och motsvarar studenternas och samhällets behov. Granskningarna leder till kontinuerlig förbättring av utbildningarna. Resultat och åtgärder kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt.

Bedömargruppen anser att bedömningsgrunden är uppfylld. Bedömargruppen anser att lärosätets utbildningar på grund-, avancerad- och forskarutbildningsnivå genomgår återkommande kollegiala granskningar för att säkerställa att de håller hög kvalitet och utformas utifrån studenternas behov och förutsättningar att uppnå uppsatta mål. Bedömargruppen anser också att lärosätet har visat i såväl kvalitetssystemet som kvalitetskulturen hur granskningarna leder till kontinuerlig utveckling/förbättring av utbildningarna och kommuniceras ändamålsenligt. Bedömargruppen menar dock att samhällsrelevansen måste beaktas och integreras ytterligare i de återkommande kollegiala granskningarna av utbildning.

Återkommande kollegiala granskningar av forskarutbildningsämne och utbildnings-program är en central del av lärosätets kvalitetssystem, vilket framgår av självvärderingen. De cykliska kvalitetsbedömningarna genomförs med femårsintervall och utmynnar i kvalitetsbedömningsrapporter (Quality Assessment Reports, QAR). NUF har ett övergripande ansvar för dessa processer och ansvarar också för att ta fram en tidsplan och att årligen revidera denna så att den ständigt täcker de kommande fem åren. Då denna process är väl beskriven i de styrdokument som bedömargruppen tagit del av, samt har bekräftats vid intervjuer vid platsbesök, så menar bedömargruppen att det är säkerställt och bekräftat att det finns ett system för återkommande kollegiala granskningar.

De återkommande kollegiala granskningarna bygger enligt självvärderingen på att utbildningsprogrammet respektive forskarutbildningsämnet har upprättat årliga kvalitetsrapporter (QR) och kvalitetsutvecklingsplaner (QIP). Dessa, tillsammans med underlaget för QR utgör sedan underlag för bedömning av utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarutbildningsnivå.

Bedömningen genomförs av en extern sakkunniggrupp utsedd av NUF. Bedömargruppen menar att då NUF är ett kollegialt tillsatt organ inom lärosätet samt att de externa granskarna (inkluderande

doktorander och studenter) är kollegialt tillsatta så uppfylls denna aspekt i bedömningsgrunden. Underlaget från NUF kompletteras genom att sakkunniggruppen gör intervjuer med såväl studenter/doktorander som med programansvarig respektive forskarutbildningsansvarig.

Den kollegialt tillsatta granskningsgruppen som lärosätet tillsätter genomför, enligt självvärderingen, sin granskning utifrån fem fastställda bedömningsområden, som vart och ett består av ett antal delmål med fastställda kriterier. De olika bedömningsområdena är: (a) programmets upplägg och sammansättning, (b) lärandemål och examination, (c) lärar-/handledarresurs, (d) student-/doktorandnöjdhet och studieprestation samt (e) jämställdhet och mångfald.

Bedömargruppen anser att bedömningsområdena innefattar relevanta aspekter för att ge studenterna förutsättningar att uppnå uppsatta mål. Då doktorander och studenter också ingår i granskningsgrupperna anser bedömargruppen att även studenternas behov kan fångas upp på adekvat sätt. Däremot menar bedömargruppen att hur samhällets behov systematiskt fångas upp i de återkommande granskningarna inte framgår tydligt i kvalitetssystemet.

Baserat på gruppens rapport skriver NUF samman en QAR. NUF diskuterar först en preliminär QAR med den granskade fackhögskolan. Därefter fattar NUF beslut om den slutliga rapporten. Beslutet innebär ett av följande tre alternativ: a) Inga åtgärder (programmet granskas igen vid nästa ordinarie cykliska kvalitetsbedömning), b) Vissa aspekter kommer följas upp (vid nästa ordinarie cykliska kvalitetsbedömning) eller, c) Förnyad bedömning (Åtgärdsredovisning lämnas till NUF inom två år).

Den slutliga QAR, inbegripet NUF:s beslut och rekommendationer, överlämnas till fackhögskolans vd och utbildningschef/forskningschef samt till rektor. Utbildningschefen/forskningschef ansvarar för att återkoppla innehållet i rapporten till berörda parter, inklusive studerandeföreningen vid fackhögskolan respektive doktorandrådet vid lärosätet. Bedömargruppen bedömer att processen är ändamålsenlig och tydlig vad gäller ansvarsfördelning och återkoppling.

Kommunikation av såväl process som utfall av de återkommande granskningarna på ändamålsenliga sätt har bekräftats såväl i styrdokument som vid intervjuer.

I självvärderingen ges också flera exempel på hur de återkommande granskningarna har lett till kontinuerlig förbättring av utbildning på grund- avancerad- och forskarutbildningsnivå. Detta menar bedömargruppen är ett exempel på hur kvalitetssystemet med återkommande granskningar av utbildning är en integrerad del av lärosätets kvalitetskultur.

Styrkor

- Lärosätet visar i såväl kvalitetssystemet som kvalitetskulturen hur granskningarna leder till kontinuerlig utveckling/förbättring av utbildningarna och kommuniceras ändamålsenligt.

Utvecklingsområden

- Lärosätet bör utveckla och synliggöra hur samhällets behov fångas upp i de återkommande granskningarna – det framgår inte tydligt i kvalitetssystemet idag.

Inrättande och nedläggning**Omdöme: uppfyllt**

Lärosätet säkerställer att det finns en tydlig ansvarsfördelning, ändamålsenliga processer och rutiner för inrättande och nedläggning av utbildningar.

Bedömaregruppen bedömer att bedömningsgrunden är uppfyllt. Baserat på lärosätets redogörelse i självvärderingen för processerna kring inrättande och nedläggning, samt de uppföljande intervjuerna under platsbesöket, kunde gruppen konstatera att de beskrivna processerna och rutinerna tillämpas i praktiken.

Kvalitetssäkringsarbetet kopplat till områdena inrättande av examen samt forskarutbildningsämne och huvudområde avser två delar, dessa är *kvalitetssäkring av ansökningar om tillstånd att utfärda examen* samt *kvalitetssäkring för att inrätta forskarutbildningsämnena och huvudområden inom ramen för JU:s examenstillstånd*. Förfarandet finns beskrivet i lärosätets egna dokument *Bestämmelser och riktlinjer för utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå vid Jönköping University (BRUJ)*. Bedömaregruppen har delgetts BRUJ och anser att beskrivningen är tillfredställande.

Kvalitetssäkringsprocessen tillika ansvarsfördelning vid ansökan om tillstånd för examen och ansökan om att inrätta forskarutbildningsämne och huvudområde finns beskrivet i två separata handlägningsordningar, *Handlägningsordning Kvalitetssäkring av ansökan om att utfärda examen* samt *Handlägningsordning kvalitetssäkring av ansökan om att inrätta forskarutbildningsämne och huvudområden på grundnivå och avancerad nivå*.

Kvalitetssäkringen av ansökningar om tillstånd att utfärda examen följer tre faser: en initiering, beredning och beslut. Det är aktuell fackhögskola som förbereder en ansökan som skickas till rektor. NUF tar sedermera vid beredningen och utser externa sakkunniga vilka delger sina yttranden i ansökan.

Under beredningen sker kvalitetsgranskningen av NUF som även utser externa sakkunniga vilka delger sina yttranden i ansökan. Huruvida den externa sakkunniggruppens synpunkter har tagits i beaktning är föremål för nämndens yttrande till fackhögskola och rektor, i vilken nämnden avger sin rekommendation för huruvida ansökan kan lämnas in till regeringen, eller bör omarbetas. Beslutsfasen innebär att rektor har fått in ansökan och det är upp till stiftelsestyrelsen att avgöra om den skall lämnas in till regeringen, ett förfarande som sker genom rektor eller rektorns kansli. För kvalitetssäkring för att inrätta forskarutbildningsämnena och huvudområden inom ramen för lärosätets examenstillstånd sker samma process, med undantaget att beslutet stannar hos rektorn. Dessa processer redogjordes av lärosätets representanter under platsbesöket varför bedömaregruppen finner att arbetsgångarna är implementerad.

Nedläggning avser forskarutbildningsämnen, huvudområden, examina och examensbenämningar. Detta redogörs för i dokumentet *Bestämmelser och riktlinjer för utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå vid Jönköping University (BRUJ)*. Beslutsunderlaget för rektorsbeslut om nedläggning utgörs av en anhållan från den berörda fackhögskolan samt en rekommendation från NUF. Enligt lärosätets bestämmelser kan NUF lämna en rekommendation avseende nedläggning direkt till rektor, utan fackhögskolans medverkan, om nämnden bedömer att betydande kvalitetsbrister kvarstår efter en förnyad cyklisk kvalitetsbedömning. Bedömargruppen anser att handläggningsordningarna för QR och QIP på de olika utbildningsnivåerna styrker faktumet att kvalitén systematiskt granskas. Bedömargruppen har även delgetts underlag som redogör för faktiska nedläggningar, varav en sådan process adresserades under platsbesöket. Bedömargruppen finner därför att nedläggning av forskarutbildningsämnen, huvudområden, examina och examensbenämningar är uppfyllt.

Styrkor

- Processerna vid inrättande såväl som vid nedläggning av utbildning följer en tydligt beskriven arbetsgång som är väl dokumenterad och efterföljs i praktiken.
- Processerna för inrättande av examen har reviderats för att tydliggöra riktlinjer och krav vid en eventuell förnyad ansökan om examen efter ett initialt avslag.
- Processerna för nedläggning är omfattande och väl definierade.

Studentstöd, läranderesurser och infrastruktur

Omdöme: uppfyllt

Lärosätet arbetar systematiskt för att säkerställa att infrastruktur, studentstöd och läranderesurser är ändamålsenliga för studenternas och doktorandernas lärande.

Bedömargruppen anser att bedömningsgrunden är uppfyllt både utifrån självvärderingens beskrivning av utbudet och genom samtal och intervjuer med representanter från lärosätet. Bedömargruppen kan konstatera att det finns ett fungerande system för att integrera stödverksamheter såsom bibliotek och andra servicefunktioner i kvalitetssäkringsarbetet. Den kontinuerliga uppföljningen, dialogen mellan olika enheter samt den proaktiva arbetsmetoden bidrar till att utbudet förefaller tillgodose behov. Det återstår dock arbete med att öka medvetenheten om QR/QIP:s potential, samt att ytterligare utveckla samverkan och lärande över organisatoriska gränser för att säkerställa långsiktig kvalitetsutveckling.

Lärosätet erbjuder flertalet resurser i relation till studentstöd, läranderesurser och infrastruktur vilka redogörs för i lärosätets självvärdering.

Genom samtal och intervjuer fick bedömargruppen kännedom om att högskoleservices olika verksamheter kontinuerligt fångar upp behovet av stöd genom dialog. En central komponent i detta är samverkan mellan olika enheter, där intervjuerna visade att informationsutbytet i stor utsträckning sker inom de olika strategiska råden. Detta upplevdes av lärosätet skapa en öppen återkopplingskanal, där både behov och funktionalitet kan tas upp och åtgärdas i kvalitetssäkringssystemet (QIP). Bedömargruppen stämmer in i denna bedömning. Även andra aktörer, som medarbetare från fackhögskolorna, deltar regelbundet i denna dialog och rapporterar till sina respektive ledningsgrupper, vilket bidrar till kontinuitet och uppföljning av behov. Bedömargruppen anser att detta tillvägagångssätt fungerar väl.

I samtal och intervjuer beskrev lärosätet att det därtill sker ett proaktivt arbete, där verksamheterna fokuserar på att fånga upp problem och behov i ett tidigt skede, snarare än att enbart reagera på uppkomna problem. Detta arbetssätt beskrevs av lärosätet som viktigt för att säkerställa att både forsknings- och utbildningsstöd ändamålsenligt och kontinuerligt utvecklas. Samtidigt pågår det diskussioner om att förbättra användningen och medvetenheten kring QR/QIP-dokument, som ännu inte har en central roll inom stödfunktionerna.

Ett annat viktigt verktyg för att säkerställa kvalitén på stödet är de regelbundna avstämningarna inom olika organ, som Educate, där samverkan mellan utbildning och andra stödfunktioner sker. Denna typ av kvalitetskultur beskrevs i självvärderingen likaså under intervjuer. Här ingår även uppföljning av student- och forskningsstöd via QIP, men även genom andra vägar, som medarbetarsamtal och kursutvärderingar.

Det påpekades under intervjuerna att kompetensutveckling, särskilt genom kurser inom högskolepedagogik, är en integrerad del av kvalitetssäkringssystemet. Kurser som erbjuds genom Educate och andra enheter utvärderas regelbundet för att säkerställa relevans och effektivitet. Bedömargruppen är dock eniga om att det saknas systematik gällande handledarutbildning på avancerad nivå tillika ett system för dokumentation av handledares kompetens. Bedömargruppen anser att detta område med fördel kan förbättras i relation till kvalitetsarbetet.

Utifrån samtal och intervjuer under bedömargruppens platsbesök förstärktes bilden av att lärosätets högskoleservice är omfattande och uppskattad av medarbetare, studenter och doktorander.

Styrkor

- Användarnöjdhet bland studenter, doktorander och medarbetare.

Utvecklingsområden

- Lärosätet bör synliggöra det systematiska arbetet för att säkerställa att infrastruktur, studentstöd och läranderesurser är ändamålsenliga, exempelvis genom att integrera Högskoleservice i QR/QIP-systemet.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling**Omdöme: uppfyllt**

Lärosätet arbetar systematiskt för att långsiktigt säkerställa kompetensförsörjningen för att tillgodose utbildningens behov och förnyelse. Lärosätet arbetar systematiskt för att skapa goda förutsättningar för den undervisande personalens kompetensutveckling.

Bedömargruppen anser att bedömningsgrunden är uppfyllt. Av självvärderingen, samtal och intervjuer framgår att lärosätet arbetar systematiskt för att säkerställa kompetensförsörjningen i ett långsiktigt perspektiv. Bedömargruppen anser också att lärosätet har ett tillfredsställande system för att ge lärarna nödvändig kompetensutveckling över tid. Bedömargruppen anser att lärosätet arbetar systematiskt för en långsiktig säkerställning av kompetensförsörjningen för att tillgodose utbildningens behov och förnyelse. Det är också bedömargruppens uppfattning att lärosätet arbetar systematiskt för att skapa goda förutsättningar för den undervisande personalens kompetensutveckling.

För att säkerställa bedömningsgrundens första led, långsiktig säkerställning av kompetensförsörjning för att tillgodose utbildningens behov och förnyelse, utarbetar lärosätet som del av sitt kvalitetsarbete, regelmässiga och systematiska kompetensförsörjningsplaner. I sin självvärdering beskriver lärosätet kompetensförsörjningsplanerna som centrala i sitt arbete för att säkerställa att de alltid har rätt kompetens i enlighet med utbildningsprogrammets behov. Ansvar för kompetensförsörjningsplanerna ligger hos ledningen av de respektive fackhögskolorna.

Kompetensförsörjning definieras av lärosätet som rekrytering, införande av nya medarbetare i organisationen och utveckling av de som redan är anställda. Även avgångar behandlas i planverket, både avgångar där medarbetare går i pension, men också fall där omställning av den akademiska verksamheten medför att kompetensen hos vissa medarbetare inte längre är relevant.

I sin självvärdering anger lärosätet vilka områden som ska belysas, exempelvis kompetensförsörjning utifrån ett omvärldsperspektiv. Tillsammans ska de olika enheternas kompetensförsörjningsplaner säkra att institutionen har den nödvändiga kompetensen för att nå sina verksamhetsmål. Planen baseras på en analys av befintlig kompetens; baserat på denna analys ska planen specificera framtida kompetensbehov på både kort och lång sikt. Planen genomgås årligen i samband med budgetprocessen och justering av verksamhetsplanen. Bland de parametrar som beaktas finns individuella förhållanden, som pensionsavgångar och planerad/förväntad meritering, men också strategiska satsningar och prioriteringar, högskolans ekonomiska förutsättningar samt interna och externa utvärderingar av olika utbildningsprogram. Även fackhögskolornas QIP:ar, både för utbildning och forskning, ingår i beslutsunderlaget för kompetensförsörjningsplanerna.

Arbetet med revidering av planerna leds av respektive fackhögskolas VD i samråd med dess ledningsgrupp. Dessa utarbetar ett utkast som behandlas på bolagsstyrelsemötet i december, där strategiska prioriteringar fastställs. Samma forum underrättas om eventuella avvikelser under året. Av samtal och intervjuer framgår att detta följs upp och åtgärdas i praktiken. Ett exempel är att

bristen på disputerad personal har åtgärdats genom extra stöd till doktorander centralt. Ett annat är att flera lärare från hälsöghögskolan numer har doktorandtjänster (80 procent), vilket kommer att öka den samlade kompetensen även med avseende på utbildningsprogrammets behov. I samtal och intervjuer framgår vidare att lärare som identifierar otillfredsställda behov lyfter detta till programansvarig som tar det vidare. Det finns vissa skillnader i hur de olika fackhögskolorna utformar denna process, detta är en följd av att fackhögskolorna har något olika intern organisering, utan att detta påverkar själva resultatet. Bedömaregruppen fick under platsbesöket exempel från olika fackhögskolor som dokumenterar att detta är fallet.

I den årliga kvalitetsrapporten ska en bedömning av i vilken grad den samlade kompetensen motsvarar utbildningens behov inkluderas. Ansvar för detta arbete ligger hos programansvarig respektive forskarutbildningsämnesansvarig. Bland de kontrollpunkter som lärosätet räknar upp som relevanta är bland annat i vilken grad lärarkompetensen är adekvat i förhållande till behovet av både pedagogisk kompetens och ämneskompetens i det aktuella utbildningsprogrammet, i vilken grad handledar- och lärarkompetensen fördelas på forskarutbildningsprogrammen och vilka behov som eventuellt finns på grundnivå och avancerad nivå. enligt underlagen har respektive fackhögskola möjlighet att lägga till perspektiv som överensstämmer med deras särart. De svagheter som eventuellt identifieras, följs upp vidare genom att de ingår i först programmets och därefter fackhögskolans QIP, vilket i sin tur mynnar ut i QIP på lärosätetsnivå. Även andra bedömningar och rapporteringar bidrar i detta sammanhang, exempelvis kvalitetsrapporterna till NUF.

Av platsbesöket framgår vidare att fackhögskolorna har egna branschråd och representanter från regionen som bland annat har inspel till vilken slags kompetens de anser kommer att vara väsentlig för vidareutvecklingen av studietillbudet och deras relevans för arbetslivet.

För att säkerställa bedömningsgrundens andra led, att skapa goda förutsättningar för den undervisande personalens kompetensutveckling, arbetar lärosätet med systematisk kompetensutveckling för den enskilda anställde. Kompetensutveckling är på medarbetarnivå respektive individuell nivå och syftar till att säkerställa att varje medarbetare – både på kort och lång sikt – har tillräcklig kompetens och samtidigt säkerställa nödvändig kompetensutveckling. Centralt i det systematiska arbetet för att skapa goda förutsättningar för den undervisande personalens kompetensutveckling står de individuella kompetensutvecklingsplanerna. Dessa utformas i samband med årliga medarbetarsamtal. Dessa planer ska ha både ett kortsiktigt och långsiktigt perspektiv. Av samtal och intervjuer framgår att medarbetarsamtal äger rum årligen och uppfattas som meningsfulla och förpliktande för båda parter.

En central roll i institutionens kompetensförsörjning spelar högskolepedagogisk kompetensutveckling, som lärosätet har samlat i centret Educate (Centre for Academic Teaching and Learning), inrättat 2021 genom ett rektorsbeslut. Educate erbjuder kurser, seminarier, verkstäder och rådgivning för att personalen ska kunna utöka sin pedagogiska kompetens. Erbjudandet riktar sig både mot grupper och enskilda lärare och omfattar poänggivande kurser, seminarier, verkstäder och coaching. Information från samtal och intervjuer bekräftar den centrala roll som Educate har. Lärare får 10 procent tid för kompetensutveckling, som exempelvis kan användas för Educates

erbjudande. Det faktum att Educate nu erbjuder kortkurser (ett resultat av tidigare utvärdering av Educates kursverksamhet) gör dem mer tillgängliga och lättare att kombinera med andra uppgifter. Detta bekräftas i intervju och samtal.

Ett annat viktigt verktyg för att säkerställa kvalitén på stödet är de regelbundna avstämningarna inom olika organ, som Educate, där samverkan mellan utbildning och andra stödfunktioner sker. Denna typ av kvalitetskultur beskrevs i självvärderingen likaså under intervjuer. Här ingår även uppföljning av student- och forskningsstöd via QIP, men även genom andra vägar, som medarbetarsamtal och kursutvärderingar.

Det påpekades under intervjuerna att kompetensutveckling, särskilt genom kurser inom högskolepedagogik, är en integrerad del av kvalitetssäkringssystemet. Kurser som erbjuds genom Educate och andra enheter utvärderas regelbundet för att säkerställa relevans och effektivitet. Bedömargruppen är dock eniga om att det saknas systematik gällande handledarutbildning på avancerad nivå, och tillika ett system för dokumentation av handledares kompetens. Bedömargruppen anser att detta område med fördel kan förbättras i relation till kvalitetsarbetet.

Styrkor

- Det finns ett välfungerande system för kompetensförsörjningsplaner med tydlig och ändamålsenlig ansvarsfördelning och med ett långsiktigt perspektiv. Brister som rapporteras åtgärdas.
- Centret Educate framstår som väl etablerat och framgångsrikt, bland annat genom sin förmåga att anpassa sig till nya pedagogiska behov. Educate är välkänt på lärosätet och centrets erbjudanden utnyttjas i hög grad av personalen.

Utvecklingsområden

- Lärosätet bör ha som mål att samtliga handledare på forskarnivå har genomgått handledarutbildning samt ha system för att dokumentera handledarnas kompetens som en del av kvalitetsarbetet.

Samband mellan forskning och utbildning

Omdöme: uppfyllt

Lärosätet arbetar systematiskt för att säkerställa ett nära samband mellan forskning och utbildning i verksamheten.

Bedömargruppen anser att bedömningsgrunden är uppfylld. Av självvärderingen, fördjupningsspår samt intervjuer framgår att lärosätet har ett tillfredsställande systematiskt arbete för att säkerställa ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Samband mellan forskning och utbildning definieras i lärosätets självvärdering utifrån två modeller, både utifrån andelen disputerade i undervisningen, men även utifrån en modell för att utvärdera samband mellan forskning och utbildningen framtagen av forskaren Mick Healey som fokuserar på både student-lärary-dimensionen samt innehållsdimensionen. Lärosätet beskriver en ambition att implementera modellen på programnivå. Från självvärderingen framgår även att lärosätet ämnar framställa en policy som beskriver lärosätets syn på samband mellan forskning och utbildning. Vid platsbesöket framgår att ett dokument för att beskriva lärosätets syn på sambandet mellan forskning och utbildning har antagits av Strategiska rådet för utbildning. Dokumentet *SRU - Om forskningsanknytning av utbildning* vid lärosätet tillhandahålls till bedömargruppen när motsvarande dokument efterfrågas. Dokumentet beskriver ytterligare lärosätets bild av forskningsanknytning i utbildningen, hur både en modell som med fokuserar på utbildningens förutsättningar och Healeys tidigare nämnda modell är relevant för lärosätets syn på sambandet mellan forskning och utbildning. Vidare beskrivs gemensamma begrepp för forskningsanknytning, såsom vetenskapligt förhållningssätt, institutionella förutsättningar, vetenskaplig grund, forskarledd respektive studentaktiv undervisning samt undervisning om forskning respektive undervisning om forskningsprocessen, för utvärdering av nära samband mellan forskning och utbildning för lärosätet, samt beskrivning av hur kvalitetssystemet ska arbeta med frågan. Några utbildningar, främst inom Högskolan för lärande och kommunikation (HLK) och Hälsohögskolan i Jönköping (HHJ), använder Healeys modell som stöd för att analysera och diskutera forskningsanknytning i utbildningen. Att hitta en gemensam modell för vad utbildning med forskningsanknytning kan innebära är enligt självvärderingen ett utvecklingsområde för lärosätet. Bedömargruppen instämmer i detta.

Bedömargruppen anser att det vid platsbesöket framkom att forskningsanknytning i utbildningen är ett prioriterat tema i stora delar av organisationen. Vid platsbesöket framgick även att de begrepp, rutiner och arbetsprocesser för att utvärdera samband mellan forskning och utbildning inte är tillräckligt kända i alla delar av verksamheten, samt inte tillämpas i alla delar av verksamheten. Det är därför bedömargruppens mening att de begrepp, rutiner och arbetsprocesser lärosätet fastställt för att utvärdera ett nära samband mellan forskning och utbildning i verksamheten är relevanta, men att det saknas tillräcklig kännedom om dessa i verksamheten.

Lärosätet beskriver flera arbetsformer som nyttjas för att säkerställa forskningsanknytning i undervisningen. Flera delar ansluter till det fastställda kvalitetssystemet. Frågan adresseras i de årliga kvalitetsrapporter som genomförs av programansvariga. Frågan utvärderas även i de cykliska utvärderingar som genomförs av samtliga utbildningar. Bedömargruppen anser att detta är adekvata arbetsformer för att kvalitetssäkra ett nära samband mellan forskning och utbildning och anser vidare att det är positivt att temat på ett tydligt sätt är inkorporerat i det fastställda kvalitetssystemet.

Området har även genomgått en tematisk granskning ledd av NUF. NUF:s rapport ledde till att SRU fick uppdrag från rektor att se hur man kan skapa en policy för forskningsanknytning av utbildning

vid lärosätet. Detta arbete pågår enligt självvärderingen.

Rapporten ledde också till en ändring i handläggningsordningen för QAR som innebär att varje utbildning bör ha en eller flera tydligt utpekad(e) funktion(er) som ansvarar för forskningsanknytningen i respektive utbildningsprogram. Bedömargruppen anser att detta är goda exempel på vidtagna förbättringsåtgärder inom området.

Lärosätet beskriver vidare i självvärderingen att frågan om samband mellan forskning och utbildning bör adresseras i kursplaner och studieguider. Det beskrivs även att lärosätet anser att det bör finnas en ansvarig roll inom utbildningarna för att säkerställa forskningsanknytning. Vidare adresseras forskningsanknytning i utbildningen i kursvärderingar för att insamla studenternas syn. Dock framgår från fördjupningsspår 2 att frågan inte adresseras systematiskt i kursvärderingar på samtliga fackhögskolor.

I underlagen framgår ytterligare hur frågan arbetas med i det systematiska kvalitetsarbetet. Det framgår att frågan diskuteras i flertalet kvalitetsrapporter och i vissa kvalitetsförbättringsplaner som tas fram på fackhögskolenivå, exempelvis till följd av att de eskalerats från kvalitetsprocesser på lägre nivå. Dock framgår skillnader i materialet gällande utförligheten mellan fackhögskolorna. Under platsbesöket framgår att frågan adresseras och diskuteras kontinuerligt på olika nivåer i verksamheten i samband med kvalitetsarbetet och genom det fastställda kvalitetssystemet, vilket överensstämmer med bilden bedömargruppen fått av materialet. Dessa arbetsformer anser bedömargruppen skapar en god systematik i arbetet som möjliggör för att kvalitetssystemet kan identifiera styrkor och utvecklingsmöjligheter i kurser och program avseende sambandet mellan forskning och utbildning. Bedömargruppen anser dock att arbetet kan stärkas ytterligare av en jämförbar utförlighet i det underlag som tas fram i kvalitetsarbetet.

Arbetet med att systematiskt säkra forskningsanknytning i utbildningarna varierar enligt självvärderingen mellan de olika fackhögskolorna. På HLK har en ämnesansvarig ett helhetsansvar för ämnesrådets kursplaner och dess innehåll, progression och forskningsanknytning. Kursens forskningsanknytning ska också framgå av studieguiden till varje kurs. På HHJ ansvarar en ämnesansvarig för att tillsammans med programansvarig säkerställa huvudområdets innehåll, utveckling, samt verka för forskningsförankring i utbildningen. Bedömargruppen anser att den beskrivna ordningen vid HLK och HHJ är goda exempel där utpekade ansvarspositioner säkerställer ämnesdjup och ämnesbredd i de forskningsämnen som ingår i utbildningen. Bedömargruppen anser dock att det inte finns tillräcklig tydlighet i att denna ordning omfattar lärosätets samtliga forskningsämnen och samtliga utbildningsprogram och fristående kurser.

Bedömargruppen anser att lärosätet vidtagit förbättringsåtgärder inom ramen av sitt kvalitetsarbete och har nu fastställda arbetsformer för att säkerställa ett nära samband mellan forskning och utbildning i verksamheten. Bedömargruppen anser också att lärosätet behöver vidta åtgärder för att begrepp, målbild och arbetsformer ska vara väl kända inom lärosätets alla delar samt att fastställda rutiner och processer efterlevs inom alla delar av lärosätet.

I studentinlagan framgår inte huruvida studenterna eller studentkåren upplever ett systematiskt arbete för att säkerställa ett nära samband mellan forskning och utbildning. I underlaget från lärosätets doktorander framgår att doktoranderna ser möjlighet att påverka sambandet mellan forskning och utbildning genom deltagande i kursutveckling, men att inte samtliga doktorander delar denna bild.

Styrkor

- Lärosätet har en hög ambition att utvärdera och utveckla kopplingen mellan utbildning och forskning, genom sitt arbete med ett teoretiskt ramverk samt arbetsformer för att säkerställa ett nära samband mellan forskning och utbildning i verksamheten.
- Lärosätet har en fastställd arbetsprocess för att kunna säkerställa ett nära samband mellan forskning och utbildning i verksamheten, främst inom ramen för arbetet med QR, QIP och QAR.

Utvecklingsområden

- Lärosätet bör vidta åtgärder för att säkerställa att begrepp, målbild och arbetsformer är väl kända inom lärosätets alla delar och att rutiner och processer efterlevs på det vis som fastställts inom alla delar av lärosätet.
- Lärosätet bör tillse att det i alla delar av lärosätet finns utpekade ansvarspositioner som säkerställer ämnesdjup och ämnesbredd i samtliga forskningsämnen i de utbildningsprogram och fristående kurser de ingår i.

Studentcentrerat lärande

Omdöme: inte uppfyllt

Lärosätet arbetar systematiskt för att säkerställa ett studentcentrerat lärande.

Bedömargruppen anser att bedömningsgrunden inte är uppfyllt. Av självvärderingen, fördjupningsspåren samt intervjuer framgår att det saknas tydlighet i vilken definition av studentcentrerat lärande som ska genomsyra utbildning, samt hur studentcentrerat lärande utvärderas och utvecklas genom kvalitetsarbetet vid lärosätet.

Studentcentrerat lärande kan enligt självvärderingen innebära att studenten ges inflytande över och möjlighet att ta ansvar för sitt eget lärande och sin studiesituation eller att undervisningen (inklusive examination) anpassas utifrån studentens förutsättningar och att studenten får adekvat återkoppling för att kunna utveckla sitt lärande. Det framgår inte av självvärderingen eller av de övriga dokument som bedömargruppen tagit del av vilken definition av studentcentrerat lärande som ska känneteckna lärosätets utbildning, vilken målbilden är och hur progression inom området ska säkerställas inom lärosätets samtliga utbildningar.

I förhållande till hur lärosätet arbetar med studentcentrerat lärande beskrivs att utbildningen kan innehålla varierade undervisningsmetoder och att examinationsform väljs med hänsyn till kursens lärandemål. Vidare beskriver lärosätet att diskrimineringslagstiftning och behov hos studenter med beviljat särskilt pedagogiskt stöd beaktas vid examination. Lärosätet beskriver även flertalet möjligheter för studenter att ta ansvar för sitt lärande. Exempelvis beskrivs systematik för informationsdelning om utbildningen till studenterna, studenter som deltar i kursutvecklingsprocessen samt stöd för studenter som upplever svårigheter med sina studier. I självvärderingen beskriver lärosätet även studentinflytandets funktion som en möjlighet för studenter att påverka sin studiesituation, samt beskriver hur inrättandet av ett doktorandråd ska stärka doktorandernas inflytande. I studentinlagan beskrivs dock utmaningar inom studenternas deltagande i kvalitetsarbetet i relation till deras oberoende, samt i relation till hur studenternas synpunkter kan tas tillvara på ett meningsfullt sätt. Bedömargruppen instämmer i att studentinflytande är en meningsfull funktion för studenternas möjlighet att påverka sin studiesituation. Bedömargruppen ser dock utvecklingsmöjligheter inom studentinflytandets oberoende för studenter på samtliga nivåer, särskilt med hänsyn till att doktorandrådet är instiftat av lärosätet och att dess representanter utses av lärosätet och därmed inte har en oberoende ställning. Vidare ser bedömargruppen utvecklingsmöjligheter i att säkerställa att studenternas synpunkter tillvaratas på ett meningsfullt sätt.

Lärosätet ger i sin självvärdering inte exempel på systematiska arbetsformer för att systematiskt säkerställa ett studentcentrerat lärande. Frågan om studentcentrerat lärande adresseras inte uttryckligen i kvalitetssystemets processer, såsom kvalitetsrapporter, kvalitetsutvecklingsplaner, QAR eller kursvärderingar/utvärderingar. Det är därför bedömargruppens mening att ett systematiskt arbete med studentcentrerat lärande behöver stärkas.

Däremot framgår i fördjupningsspår 2, därmed i kursvärderingar, frågor som kan ses som relaterade till studentcentrerat lärande, såsom till exempel "Kursen hade en kombination av läraktiviteter (t ex föreläsningar, övningar, seminarier, projekt, laborationer och självstudier) som stimulerade mig att göra mitt bästa" och "I recieved useful feedback on the course assignments". Detta anser bedömargruppen är ett gott exempel på ett systematiskt arbete med studentcentrerat lärande.

Under platsbesöket framgår även andra goda exempel i arbetet med studentcentrerat lärande, såsom att programansvarig gör en generell översyn över variation i undervisningsform och examination, att frågan diskuteras i lärarlag inom program eller konkreta inslag i utbildningen som möjliggör för studenter att reflektera över sitt lärande. Det framgår däremot inte ett konsekvent arbete vid samtliga fackhögskolor vid lärosätet i relation till progression i studenternas möjlighet till ansvarstagande i utformning av undervisnings- och examinationsformer genom utbildningen.

Det är därför bedömargruppens mening att studentcentrerat lärande framstår som en betydelsefull aspekt av det pedagogiska arbetet vid delar av lärosätet. Under platsbesöket framgår ett aktivt arbete med ett studentcentrerat lärande inte minst i det kursnära arbetet men det framgår inte systematiska arbetsformer för att säkerställa ett studentcentrerat lärande på program- eller fackhögskole- eller lärosätessövergripande nivå. Likaså saknar bedömargruppen en gemensam målbild för lärosätets arbete.

Det är därför bedömarens mening att lärosätet inte har ett adekvat systematiskt arbete för att säkerställa studentcentrerat lärande i utbildningen. Det framgår inte arbetsformer inom det gemensamma kvalitetssystemet som understödjer arbetet med studentcentrerat lärande. Det framgår inte heller en gemensam målbild och begreppsapparat för att arbeta med temat. Däremot framgår flera goda exempel på arbete med studentcentrerat lärande inom utbildning, och en stark pedagogisk kultur i verksamheten.

Doktoranderna erbjuds årliga uppföljningssamtal och möjlighet till påverkan genom det nybildade Doktorandrådet. Bedömarens grupp noterar dock att doktorandrådet ej fungerar oberoende då det är inrättat av högskoleledningen och rektor utser rådets doktorandrepresentanter, ett faktum som framkom under intervjuerna. I studentinlagan samt underlaget från lärosätets doktorander framgår inte ifall studenterna eller studentkåren upplever ett systematiskt arbete för att säkerställa ett studentcentrerat lärande.

Styrkor

- På kursnivå uppvisar lärosätet flera goda exempel på ett aktivt och engagerat arbete för ett studentcentrerat lärande.

Utvecklingsområden

- Lärosätet behöver utveckla en gemensam målbild och begreppsapparat för arbetet med studentcentrerat lärande.
- Lärosätet behöver vidta åtgärder för att säkerställa att målbild och arbetsformer är väl kända och tillämpas inom lärosätets alla delar.
- Lärosätet behöver utveckla kvalitetssystemets rutiner, processer och ansvarsfördelning för att säkerställa att ett studentcentrerat lärande tillämpas i hela verksamheten.
- Lärosätet behöver stärka studentinflyandets oberoende samt säkerställa att studenternas synpunkter tillvaratas på ett meningsfullt sätt.
- Lärosätet bör genomföra en översyn av doktorandrådets oberoende och utarbeta stadgar som reglerar rådets verksamhet och struktur.

Bilaga 1: Fördjupningsspår

Bilaga 2: Schema för platsbesöket

Bilaga 3: Lärosätets svar på delning av preliminärt yttrande